

V + W, doba válečná a poválečná

Ivana Balcaříková

Jan Werich a Jiří Voskovec jsou a byli známí především jako herecké a komediální duo, mimo to byli také spisovatelé, básníci a hlavně dramatiky. Společně se roku 1927 začali podílet na působení v Osvobozeném divadle. Právě kvůli nim se toto divadlo proslavilo. Ve svých hrách otevřeně vystupovali proti fašismu, Německu a samotnému Hitlerovi. Kvůli této skutečnosti jim roku 1938 byla odňata koncese a byli nuceni divadlo zcela zavřít. V roce 1939 se rozhodli pro emigraci do USA společně s hudebním skladatelem Jaroslavem Ježkem. Do Ameriky se dostali bez jakýchkoli větších problémů díky smlouvě s Villiamem Morisem. Do New Yorku připluli 14. 1. 1939. Z důvodu nedostatku financí si koupili malý byt u Hudson river. Jejich hlavním nedostatkem byla neznalost angličtiny, a proto své hry předváděli pouze v českých čtvrtích. Během prvního roku pobytu v Americe se naučili takřka plynule Anglicky. Později roku 1939 se přestěhovali do Pensylvánie a stali se členy divadla Cleveland house. Ředitele divadla jejich hry velice zaujaly, a proto pro oba herce uspořádal české tour po Spojených státech. Od roku 1940 se stali hlavním zdrojem informací pro Československo a zaobírali se stavem nejen ve světě, nýbrž i doma. Začali vysílat hlasové zprávy ze stanic BBC a Office of war information. Vysílali patnáctiminutové rozhlasové nahrávky, ve kterých informovali širokou veřejnost o průběhu 2. světové války. Úkolem bylo lidi informovat, alespoň do jisté míry pobavit a vzbuzovat v nich víru. Těto činnosti se věnovali od roku 1940 až do konce války. Funkce hlasatelů se stala jejich hlavní náplní práce a zdrojem financí. Nahrávek se během těchto pěti let nashromáždilo něco kolem pěti set. Před nástupem do rozhlasu se snažili také o překlady jejich her Těžká Barbora a Osel a stín. Obě hry sklídily velké úspěch a v celku dobrou kritiku. Během práce v rozhlasu se na jejich hereckou dráhu příliš nesoustředili, nezanevřeli však na ni nadobro. Účinkovali ve svých takzvaných jednorázových hrách (Švejkův duch žije dál, nebo Budeme bojovat). Roku 1945 se jim splnil jejich dlouholetý sen a ztvárnili role Trincula a Stefana v Shakespearově hře Bouře, kterou předvedli přímo na Broadwayi. Po válce se každý dal jinou cestou. Werich odjel zpět do Československa a stal se ředitelem divadla ABC. Voskovec pracoval ve Francii jako žurnalista. Založil se svou manželkou také americko-francouzské divadlo American Theatre of Paris. Později se vrátil do Ameriky a tam také zůstal.

Zdroje

Jan Werich vzpomíná...vlastně potlach. 1. praha: melantrich, 1982. ISBN 32-019-82.

Voskovec a Werich aneb válka s lidskou hloupostí. 1. praha: BVD s. r. o, 2007. ISBN 80-87090-01-5.

Černé čtvrtodinky aneb Archivní poklady z dob válečného vysílání BBC. In: [Http://www.rozhlas.cz/](http://www.rozhlas.cz/) [online]. praha: český rozhlas, 2016 [cit. 2016-12-06]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/archiv/zamikrofonem/zprava/cerne-ctvrthodinky-aneb-archivni-poklady-z-dob-valecneho-vysilani-bbc--1063755>

Voskovec & Werich a Osvobozené divadlo - unikátní záběry z roku 1938 o nebezpečí nacismu[online]. youtube: youtube, 2013 [cit. 2016-12-06]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=Xi1TP7khjZk>

Voskovec a Werich - paralelní osudy 1.díl [online]. youtube: youtube, 2013 [cit. 2016-12-06]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=aiY0RcfixZo>

Příhody Voskovce a Wericha v Americe, 1939-1945 [online]. česká republika: čtk, 2000 [cit. 2016-12-06]. Dostupné z: <http://host.divadlo.cz/art/clanek.asp?id=9666>

Jan Werich [online]. česká republika: databazeknih, 2014 [cit. 2016-12-06]. Dostupné z: <http://www.databazeknih.cz/zivotopis/jan-werich-171>